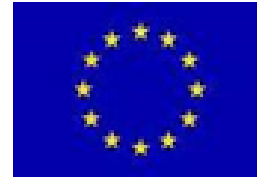

Ministry of Foreign Affairs
of the Czech Republic

National Endowment
for Democracy

Supporting freedom around the world

Proiectul “Consolidarea eforturilor organizațiilor societății civile de combatere a corupției politice în țările Parteneriatului Estic

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

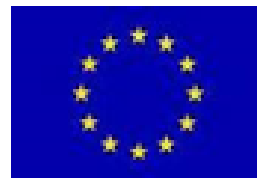
ISFED

INTERNATIONAL SOCIETY FOR
FAIR ELECTIONS AND DEMOCRACY

Ministry of Foreign Affairs
of the Czech Republic

National Endowment
for Democracy

Supporting freedom around the world

Analiza comparativă a potențialului legilor privind alegerile și partidele politice de a lupta împotriva corupției politice în țările Parteneriatului Estic

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

ISFED

INTERNATIONAL SOCIETY FOR
FAIR ELECTIONS AND DEMOCRACY

Organul de reglementare a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale

- Ministerul Justiției și autoritățile judiciare locale verifică conformitatea activității partidelor politice cu legislația.
- Procuratura supraveghează respectarea exactă și uniformă a legilor, decretelor și altor acte normative de către partidele politice.
- Activitatea financiară a partidelor politice este verificată de către organizații de stat în limitele competenței (ex. Comitetul de Stat de Control verifică utilizarea ajutoarelor nerambursabile străine).
- Organul care a înregistrat candidatul (CEC, comisiile electorale teritoriale/raionale) sunt responsabile de supravegherea și controlul finanțelor în campaniile electorale.

- Serviciul de Supraveghere și Audit din cadrul Comisiei Electorale Centrale este responsabil pentru finanțarea partidelor și a campaniilor electorale.
- Mandatul serviciului este stabilit în Codul Electoral iar șeful instituției este ales de CEC pe un termen de 7 ani și nu poate fi membru de partid. Serviciul mai include doi angajați cu statut de funcționari publici, iar în perioada campaniei electorale, fracțiunile reprezentate în Adunarea Națională pot desemna câte un auditor în componența serviciului.
- Serviciul nu are competența de a sancționa încălcările privind finanțarea campaniei. Serviciul efectuează verificarea rapoartelor și adoptă în 7 zile o concluzie pe care o transmite către CEC.

Organul de reglementare a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale

- Comisia Electorală Centrală, principala autoritate de reglementare a finanțelor partidelor politice și a campaniilor electorale, este formată din 18 membri nominalizați de către partidele politice din Parlament, fapt care face ca instituția să fie vulnerabilă la presiuni politice.
- În pofida instituirii unui departament special pentru monitorizarea finanțelor, CEC nu are capacități suficiente de audit pentru a semnală posibilele nereguli în raportarea partidelor și a candidaților.
- CEC poate solicita informații suplimentare din partea partidelor politice, însă atunci când vine vorba de sancțiuni, atribuțiile sale nu sunt clare. CEC poate solicita Ministerului Justiției să aplice sancțiuni împotriva partidelor politice.
- Rapoartele anuale prezentate de partidele politice sunt publicate pe pagina web a CEC cu regularitate, nu însă și rapoartele din campania electorală.

- În 2011, competența de monitorizare a finanțării partidelor/campaniilor electorale a fost transferată de la Comisia Electorală Centrală la Oficiul de Stat pentru Audit (OSA). Mandatul și funcțiile OSA sunt determinate de Legea privind partidele politice, Codul Electoral și alte acte emise de auditor general.
- OSA monitorizează legalitatea și transparența activității financiare a partidelor politice și a concurenților electorali, fiind autorizat să efectueze audit, să aplice sechestru pe proprietatea persoanelor fizice și juridice, a partidelor politice (inclusiv pe conturi bancare), să elaboreze procese verbale privind încălcarea legislației și să adopte rezoluții corespunzătoare.
- OSA a elaborat și aprobat Metodologia de monitorizare a finanțării politice, stabilind astfel normele și procedurilor de efectuare a monitorizării și relațiile cu alte părți interesate.

Organul de reglementare a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale

- Agenția Națională de Prevenire a Corupției (ANPC) este organul central al puterii executive care pune în aplicare politica națională în domeniul anticorupție. Agenția a fost creată de la 18 martie 2015, în baza Legii Ucrainei "Cu privire la prevenirea corupției", adoptată la 14 octombrie 2014.
- Controlul asupra utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea activității statutare a partidelor politice este asigurat de către Curtea de Conturi și de ANPC (art. 17, 18 din Legea "cu privire la modificarea unor acte legislative privind prevenirea și combaterea corupției politice").
- Comisia Electorală Centrală, comisiile electorale de circumscripție și comisiile electorale teritoriale în alegerile locale asigură ca partidele politice să urmeze regulile de participare în procesul electoral.

- Comisia Electorală Centrală deține din Aprilie 2015 mandatul de a supraveghea și controla finanțarea partidelor politice din Republica Moldova, cât și a concurenților electorali în alegeri.
- CEC este responsabilă și de alocarea către partidele politice a fondurilor prevăzute în bugetul de stat.
- Legea privind partidele politice (art. 28.5 și 30.2) prevede că, controlul asupra fondurilor primite de partidele politice din bugetul de stat este exercitat de către Curtea de Conturi.
- CEC analizează rapoartele financiare, având dreptul de a solicita partidelor politice și a instituțiilor publice sau private informații suplimentare. Rapoartele financiare ale partidelor politice / concurenților electorali sunt publicate pe pagina web a CEC în termen de 48 ore.

Veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale

- Partidele pot acumula surse financiare din cotizații de membru, donații, venituri din proprietăți, vânzarea publicațiilor, resursele primite sub forma de plată a cheltuielilor pentru campania electorală, plăți din partea organizațiilor inferioare de partid, fondurile alocate de la bugetul de stat, fondurile încasate din datorii și împrumuturi, bunuri obținute prin succesiune sau moștenire etc.
- Valoarea max. a donației individuale pentru un/mai multe partide politice este de 10 000 manat per persoană pe an.
- Deși este prevăzută finanțarea partidelor politice din bugetul de stat, distribuția finanțării se realizează astfel:
  - 40% din fonduri sunt împărțite în mod egal între partidele politice reprezentate în Parlament;
  - 50% din fonduri sunt împărțite proporțional cu numărul deputaților aleși;
  - 10% din fonduri revin în mod proporțional partidelor care au desemnat candidați și care au câștigat cel puțin 3% din voturile valabil exprimate, dar care nu sunt reprezentate în Parlament.
- Sunt interzise donații din partea țărilor străine, persoane juridice/cetățeni străini, apatrizi; cetățeni sub 18 ani; persoane juridice din AZ a căror capital aparține mai mult de 30% entităților menționate mai sus; organizații internaționale; organizații de stat și municipale; persoane juridice în care statul deține mai mult de 30% din capitalul social; unități militare; organizații de caritate, asociații religioase și donatori anonimi.
- Legislația interzice persoanelor juridice să furnizeze candidaților servicii în mod gratuit sau evaluate sub prețul pieței, fără a reglementa însă contribuțiile în natură oferite de persoanele fizice.
- Costurile de campanie sunt parțial acoperite de către stat prin acordarea timpilor de antenă la posturile radio/TV de stat, rambursarea cheltuielilor de transport legate de campanie, rambursarea salariului candidatului.
- Limita maximă a fondului electoral pentru un candidat este de 500 000 Manat (1 Manat = 0.54 Euro). Donațiile individuale nu pot depăși 3000 manat iar pentru persoanele juridice - 50000 Manat.

Veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale

- Sursele de finanțare a partidelor sunt: taxele de aderare și cotizația de membru, venituri din organizarea de evenimente, utilizarea proprietății, publicarea, distribuirea de ediții tipărite și publicații, donații și cadouri, alte surse care nu sunt interzise de lege.

- Partidele politice/concurenții electorali nu pot primi fonduri sau alte active din țări străine, de la organizații străine/internaționale, cetățeni străini sau persoane fără cetățenie; de la organizații ale căror fondatori sunt entitățile indicate mai sus sau care au primit ajutor nerambursabil de la aceste entități, precum și de la donatori anonimi, persoane sub 18 ani, persoane juridice înregistrate cu mai puțin de un an până la ziua donației, organizații religioase.
- Finanțarea partidelor politice din fonduri republicane/locale și de către organe/organizații de stat nu este permisă.
- Candidații pentru funcția de Președinte sau deputat pot crea un fond pentru finanțarea cheltuielilor electorale.
- Fondul electoral poate fi format din fondurile candidatului, donațiile cetățenilor (max. 20 unități în alegerile Președintelui și 5 unități în alegerile Parlamentare, 2 unități în alegerile membrilor consiliilor locale), donațiile persoanelor juridice (max. 50 unități în alegerile Președintelui, 10 unități în alegerile Parlamentare și 5 unități în alegerilor membrilor consiliilor locale).
- Valoarea maximă a cheltuielilor din fondul electoral nu trebuie să depășească 9000 de unități convenționale pentru funcția de Președinte, 1000 unități pentru funcția de deputat, 30 unități pentru funcția de consilier regional, 10 unități pentru funcția de consilier raional, municipal, comunal/sătesc (1 unitate = 21 ruble, 1 Euro = 20.7 ruble).
- Costurile de campanie sunt parțial acoperite de către stat prin acordarea timpilor de antenă la posturile radio/TV de stat, publicarea programelor electorale, realizarea de către CEC a materialelor informative despre candidați.
- Cheltuielile pentru pregătirea și desfășurarea alegerilor sunt acoperite de către stat, iar în unele cazuri și din fondurile organizațiilor sociale, întreprinderi, instituții, organizații și persoane.

Veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale

- Veniturile partidelor politice provin din donații, fonduri din bugetul de stat, cotizații de membru, credite, vânzarea materialelor rezultate din activitatea partidului. Principala sursă de venit a partidelor o reprezintă donațiile - plafonul de 1.000.000 AMD (1968 Euro) pentru organizațiile non-comerciale și 10.000.000 AMD (19687 Euro) pentru societățile comerciale și persoanele fizice.
- Sunt interzise donații din partea organizațiilor de caritate și religioase; bugetul de stat și municipal, cu excepția cazului în care finanțarea este asigurată de stat; organizații constituite cu participarea organelor de stat; persoane juridice înregistrate cu mai puțin de un an până la ziua donației; state străine, cetățeni străini și persoane juridice, precum și de la persoane juridice ale căror capitalul social 30% sau mai mult aparține unui străin (persoană fizică sau juridică); organizații internaționale și mișcări internaționale non-guvernamentale; persoane apatride sau anonime.
- Legea privind partidele politice (art. 27) prevede finanțarea de către stat pentru partidele politice care, în ultimele alegeri Parlamentare, au primit cel puțin 3% din numărul total de voturi exprimate.
- Stabilirea cotizațiilor de membru și plata acestora sunt la discreția partidelor politice.
- Legislația prevede, de asemenea, ca și sursă de venit, serviciile și lucrările executate pentru partid. Volumul acestora nu trebuie să depășească 1.000.000.000 AMD per an (aprox. 1,968,743 EUR). Contribuțiile în natură și serviciile/lucrările executate sunt însă foarte slab reglementare, fiind lipsă mecanismele de monetizare a acestora.
- Veniturile unui partid nu pot depăși 1.000.000.000 AMD per an (aprox. 1,968,743 EUR).
- Partidele politice care participă la alegeri parlamentare și la alegeri pentru Consiliul vârstincilor din Erevan trebuie să deschidă un fond pre-electoral în Banca Centrală a Armeniei, iar la alte alegeri – în băncile comerciale din Armenia.
- Fondurile pre-electorale sunt formate din următoarele surse: a) mijloacele partidului politic (100.000.000 AMD sau 196,891 Euro); b) mijloace personale ale candidatului prezent în lista electorală (5.000.000 AMD sau 9,843 Euro); c) plăți voluntare ale persoanelor care au drept de vot (500.000 AMD sau 984 Euro).
- În alegeri parlamentare partidele pot cheltui max. 500.000.000 AMD (984,236 euro), iar în al doilea tur 200.000.000 AMD (393,697 EUR).

Veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale

- Legea adoptată în octombrie 2015, “Cu privire la modificarea unor acte legislative din Ucraina privind prevenirea și combaterea corupției politice”, stabilește că, partidele politice pot fi finanțate din următoarele surse:
  - donații ale persoanelor fizice (max. 400 de salarii minime anual);
  - donații din partea întreprinderilor private (max. 800 de salarii minime, cu excepția întreprinderilor deținute de persoane autorizate să îndeplinească funcțiile autorităților de stat sau locale, sau persoane care au primit un contract de achiziții publice);
  - bugetul de stat (doar pentru partidele care vor acumula cel puțin 2% din voturi la nivel național; suplimentar, 10% din fonduri vor fi împărțite între partidele care nu vor avea aleși mai mult de 2/3 din candidați de același sex; fondurile din bugetul de stat nu pot fi folosite pentru nevoile de campanie și trebuie cheltuite într-un an, iar banii neutilizați sunt returnați statului);
  - companiilor parțial deținute de către stat (mai puțin de 10%), autorități locale sau nerezidenți;
  - organizații internaționale și alte partide politice și asociații de partide din Uniunea Europeană;
  - organizații de caritate, ale societății civile și organizații religioase.
- Cheltuielile partidelor politice pentru campania electorală sunt compensate dacă acestea depășesc pragul electoral, dar nu pot depăși limita maximă a fondului electoral (90.000 de salarii minime, circa 124 mln UAH).
- Pentru funcția de președinte al Ucrainei limita fondului electoral este de 50 000 de salarii minime.
- Dimensiunea fondului electoral pentru un candidat într-o circumscripție nu poate depăși patru mii de salarii minime. Volumul fondului electoral nu este limitat doar în alegerile locale.

Veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale

- Veniturile partidelor se formează din cotizații de membru, donații, subvențiile de la bugetul de stat, alte venituri (activitate editorială, administrarea proprietății partidului). Limita veniturilor din donații și cotizații de membru nu poate depăși 0,3% din veniturile bugetului de stat (cca. 90.000.000 MDL).
- Limita donațiilor - 200 salarii medii pentru persoane fizice și respectiv de 400 salarii medii pentru persoane juridice, în condițiile în care salariul mediu pentru anul 2016 este de 5.050 lei (229 euro).
- Partidele politice au dreptul să primească anual finanțare de la bugetul de stat (nu mai mult de 0,2% din veniturile bugetului de stat) prin intermediul CEC, 50% partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile parlamentare și 50% partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile locale generale.
- Este interzisă finanțarea sau susținerea materială sub orice formă a activității partidelor politice, a campaniilor electorale/concurențelor electorale de către persoanele juridice din străinătate; de alte state sau organizații internaționale; cetățenii RM care nu au împlinit 18 ani; cetățenii limitați în capacitatea de exercițiu sau declarați incapabili prin hotărârea instanței de judecată; cetățenii ai RM din veniturile obținute în afara țării; autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat; persoanele juridice care, cu un an înainte de începerea perioadei electorale, au desfășurat activități finanțate din mijloace publice; persoanele anonime sau în numele unor terți; persoanele care nu sînt cetățenii ai RM; organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase.
- Legislația Republicii Moldova nu prevede limite privind cheltuielile pentru activitățile partidelor politice.
- Plafonul mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral se stabilește luînd ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile.

Veniturile și cheltuielile pentru finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale

- Legea partidelor politice stabilește că, acestea pot fi finanțate din cotizațiile de membru, donații, fondurile alocate de stat, fondurile acumulate prin distribuirea simbolurilor de partid, organizarea de conferințe, expoziții și manifestări publice similare (max. 30 000 GEL/an). Valoarea totală a cheltuielilor anuale ale unui partid nu va depăși 0,1% din PIB-ul de stat pentru anul precedent.
- Partidele pot primi următoarele tipuri de donații: contribuțiile financiare transferate de către un cetățean; donații din partea persoanelor juridice înregistrată în Georgia; orice valoare materială sau imaterială (inclusiv un credit în condiții preferențiale) și servicii (cu excepția muncii voluntare) primită în mod gratuit sau la un preț redus.
- Valoarea maximă a donației nu trebuie să depășească 60 GEL 000 pentru persoana fizică și 120 000 GEL pentru persoana juridică pe an. Persoană juridică care a primit mai mult de 15% din venitul anual din achiziții guvernamentale nu poate efectua donații partidelor politice.
- Valoarea anuală a taxei de membru nu trebuie să depășească 1.200 GEL pentru un membru. Cotizațiile de membru de partid, precum și donațiile bănești din partea cetățenilor vor fi primite prin transfer bancar.
- Partidele sunt finanțate și din la bugetul de stat. Fonduri din bugetul de stat sunt distribuite între partidele politice, care sunt înregistrate la CEC și au participat la alegeri, și care au obținut 3% sau mai mult din voturi în alegeri, conform sistemului proporțional la nivel de țară în alegeri parlamentare sau municipale.
- Subiectul electoral care a depășit pragul de 5% în alegerile parlamentare organizate în cadrul sistemului proporțional și pragul de 10% în primul tur al alegerilor prezidențiale va primi din bugetul de stat nu mai mult de 1.000.000 GEL pentru finanțarea cheltuielilor de campanie iar subiectul care a depășit pragul de 3% în alegerile generale locale va primi nu mai mult de 500.000 GEL.

Cerințe pentru raportarea finanțelor partidelor politice și a campaniilor electorale

- Constituția Armeniei prevede în art. 46 că, partidele politice vor publica rapoarte anuale privind sursele lor financiare și cheltuielile, precum și proprietățile. Legea partidelor politice prevede publicarea către 25 martie a raportului partidului privind mijloacele primite și cheltuite anual.

- Raportul financiar anual al partidului politic trebuie publicat și în mass-media, precum și pe paginile web oficiale.
- În ceea ce privește raportarea finanțelor în campania electorală, în 5 zile de la data limită pentru înregistrarea listelor electorale, partidele vor depune la CEC raportul privind activele și veniturile partidului. În a 10 și 20 zi de campanie, dar și 3 cu zile înainte de totalizarea rezultatelor, concurenții electorali prezintă Serviciului de audit declarația privind veniturile și cheltuielile din fondul de pre-electoral, precum și documente care certifică plățile.

- Fiecare partid trebuie să prezinte la OSA, în fiecare an, un raport financiar pentru anul precedent, înainte de 1 februarie, împreună cu raportul unui auditor. Partidele care au un raport financiar mai mic de 10 000 GEL au dreptul de a depune raportul financiar fără de un raport de audit.

- Partidele vor trimite copii ale rapoartelor financiare și ale raportului de audit către organul fiscal local.
- Veniturile și cheltuielile aferente alegerilor sunt prezentate separat în rapoartele financiare ale partidelor.
- OSA trebuie să furnizeze informații cu privire la rapoartele financiare tuturor persoanelor interesate, precum și să le publice pe pagina sa web în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea acestora.
- Informații despre donațiile și cotizațiile de membru plătite se depun la OSA în termen de 5 zile lucrătoare.
- Subiecții electorali sunt obligați să prezinte la OSA un raport privind fondurile electorale nu mai târziu de o lună de la anunțarea rezultatelor alegerilor, iar cei care, potrivit datelor preliminare au primit numărul necesar de voturi pentru a trece pragul, vor prezenta documentele nu mai târziu de 18 de zile de la ziua alegerilor.

Cerințe pentru raportarea finanțelor partidelor politice și a campaniilor electorale

- Partidele politice trebuie să prezinte rapoarte financiare anuale la CEC până la data de 1 aprilie pentru anul precedent. Partidele raportează în baza formularelor speciale care includ întrebări cu privire la cotizațiile de membru, donații, împrumuturi, venituri și cheltuieli. În termen de o zi, CEC trebuie să publice aceste rapoarte sau să solicite informații și documente suplimentare.
- Codul Electoral prevede trei perioade de raportare în perioada electorală: primul raport financiar este prezentat la etapa de înregistrare; al doilea raport financiar - între 10 până la 20 de zile înainte de ziua alegerilor și conține informații pentru perioada de șapte zile înainte de data raportării; al treilea raport financiar trebuie depus cel târziu la 10 zile după ce rezultatele finale ale alegerilor sunt publicate oficial.
- Copii ale rapoartelor financiare ale candidaților și partidelor politice trebuie să fie prezentate publicului în termen de 5 zile de la raportare.

- Semestrial, până la data de 15 a ultimei luni a perioadei de raportare, și anual, până în data de 31 martie, partidele vor prezenta la CEC rapoarte privind gestiunea financiară. Partidele politice beneficiare de alocații de la bugetul de stat vor prezenta rapoartele și la Curtea de Conturi.
- Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă formulare pentru rapoartele anuale privind gestiunea financiară.
- Informația conținută în rapoartele anuale ale partidelor politice privind veniturile și cheltuielile, inclusiv identitatea donatorilor și sumele donate, și informațiile din rapoartele de audit sînt plasate pe pagina web a CEC în termen de 48 de ore de la recepționarea și acceptarea lor.

Cerințe pentru raportarea finanțelor partidelor politice și a campaniilor electorale

- Partidul politic este obligat să prezinte trimestrial, în format pe hârtie și electronic un raport cu privire la proprietăți, venituri, cheltuieli și obligații financiare către ANPC. Modelul raportului este aprobat de către ANPC.

- Toate legile privind alegerile din Ucraina solicită prezentarea obligatorie către CEC (la alegerile naționale), sau la comisiile electorale teritoriale (la alegerile locale), de către managerii fondurilor electorale, a rapoartelor financiare privind primirea și utilizarea fondurilor electorale.
- Rapoartele includ: 1) un raport privind formarea fondului electoral; 2) Raportul consolidat privind fluxul de numerar din contul curent și utilizarea acestuia; 3) raportul privind transferul costurilor neutilizate la fondul electoral.

- Legislația prevede obligația partidelor politice să se înregistreze la autoritățile fiscale și prezintă rapoartele fiscale în termenele stabilite. Nu există nici o cerință pentru partidele politice de a prezenta rapoarte financiare către Ministerul Justiției. Autoritățile de control au dreptul de a verifica legalitatea primirii și utilizării fondurilor în limitele competenței lor.

- Deși cheltuielile pentru campanie trebuie acoperite numai din fondul electoral, finanțarea grupurilor de inițiativă pentru desemnarea candidaților la funcția de deputat, până la înregistrarea acestora, nu este însă reglementată.
- Candidat la funcția de Președinte trebuie să prezinte raportul financiar Comisiei Electorale Centrale cel târziu în cinci zile de la încheierea termenului de desemnare.
- Candidații sunt obligați să prezinte rapoarte financiare comisiei care i-au înregistrat cu următoarea periodicitate: primul raport financiar - nu mai devreme de 15 zile și nu mai târziu de 10 zile înainte de ziua alegerilor; raportul final financiar - în termen de cel mult 5 zile de la data alegerilor.

Sanțiuni pentru încălcări în domeniul finanțării partidelor și a campaniilor electorale

- Sanțiunile pentru partidele politice și concurenți electorali sunt reflectate în Codul cu privire la contravențiile administrative și sunt, în principal sanțiuni financiare - amenzi. Pentru greșeli minore în raportarea, CEC poate permite de cinci zile, pentru a corecta greșeala.

- Înregistrarea unui candidat ar putea fi anulată în cazul în care un candidat desemnat utilizează alte fonduri pentru finanțarea campaniei care depășesc mai mult de 5% din cheltuielile maxime din fondul electoral sau în cazul în care un candidat, partid politic, bloc de partide politice nu prezintă raportul financiar inițial; în cazul în care un candidat înregistrat, partid politic sau bloc de partide politice cu candidați înregistrați folosesc donații ilegale.

- În cazul în care un partid politic primește donații cu încălcarea prevederilor art. 26, inclusiv în cazul primirii donațiilor care depășesc plafoanele stabilite, partidul politic respectiv este obligat, în termen de 3 zile de la depunerea donației, să verse în bugetul de stat sumele primite cu încălcarea legii sau să restituie sumele primite peste plafoanele stabilite.
- În cazul repetării somațiilor și al aplicării sancțiunilor pentru aceste încălcări, CEC adoptă o hotărîre privind lipsirea partidului de dreptul la alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni pînă la un an.
- Încălcarea modului de evidență și utilizare a patrimoniului partidelor politice, inclusiv neprezentarea datelor de identificare ale donatorilor (amendă în valoare de 2,000 - 10,000 MDL), neprezentarea la CEC a raportului anual privind gestiunea financiară în termenul și formatul stabilite conform legii și utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat (amendă în valoare de 4,000 - 10,000 MDL), constituie contravenții și sînt pasibile de răspundere conform Codului contravențional.

Sanțiuni pentru încălcări în domeniul finanțării partidelor și a campaniilor electorale

- Sanțiunile aplicabile în ceea ce privește finanțarea partidelor sunt stipulate în Codul administrativ. În ceea ce privește amenzile, această sancțiune nu poate fi considerată proporțională și eficientă deoarece nu motivează partidele să nu încalce legislația. Acțiunile/activitățile pedepsite în mod administrativ sunt prezentate mai jos, la fel și sancțiunile:

- nepublicarea raportului anual sau neprezentarea acestuia către CEC (40.000 - 50.000 AMD);
- refuzul de a furniza documente în scopul de a fi verificată autenticitatea rapoartelor (80.000-100.000 AMD);
- procesarea donațiilor de peste 100.000 de AMD într-un mod non-numerar (200.000-300.000 AMD);
- donații care depășesc limitele prevăzute sau donațiile interzise nu au fost vărsate în bugetul de stat sau întoarse donatorilor (100.000-150.000 AMD).
- Cât privește finanțarea campaniei electorale, Codul administrativ prevede răspunderea pentru nedeschiderea fondurilor pre-electorale sau nefurnizarea raportului privind utilizarea resurselor fondului (100.000-200.000 AMD).

- Sanțiunile pentru încălcarea regulilor de finanțare a partidelor/campaniei sunt cuprinse în Legea privind partidele politice. OSA este autorizat să impună sancțiunile prevăzute de lege pentru încălcarea regulilor și a procedurilor de finanțare.

- În conformitate cu regula generală stabilită în Legea privind partidele politice, în cazul în care un partid nu depune raportul financiară către OSA în timp util, acesta din urmă va avertiza partidul în formă scrisă, solicitând remedierea situației în termen de 5 zile. Dacă partidul nu depune raportul financiar către OSA în termen de 5 zile, acesta va pierde dreptul de a primi fonduri bugetare pe tot parcursul anului următor.
- Sanțiunile detaliate pentru încălcarea regulilor de finanțare ale partidului / campaniei sunt definite de articolul 34 din Legea privind partidele politice.

Sanctiuni pentru încălcări în domeniul finanțării partidelor și a campaniilor electorale

- CEC poate avertiza candidații independenți sau partidele pentru orice încălcare a legii, inclusiv pentru utilizarea neconformă a fondurilor electorale, cumpărarea indirectă a voturilor etc. Anularea înregistrării partidelor politice pentru încălcarea prevederilor privind finanțarea campaniei nu este prevăzută în Legea "Cu privire la alegerile deputaților poporului din Ucraina".
- Articolul 56 din Legea "Cu privire la alegerile Președintelui Ucrainei" la fel nu prevede anularea înregistrării candidatului pentru funcția de președinte pentru încălcări legate de finanțarea campaniei. Singura sancțiune care poate fi aplicată candidatului este avertismentul.
- Sanctiuni pentru încălcarea procedurilor stabilite pentru finanțarea partidelor sunt stabilite și în Codul cu privire la contravențiile administrative, precum și în Codul penal al Ucrainei.

- În raport cu partidul politic, sancțiunile pentru încălcarea legislației, inclusiv cu privire la finanțare, sunt: avertisment scris; suspendarea activității partidului politic; lichidarea partidului politic. Activitatea partidului politic poate fi suspendată pe un termen de la una la șase luni prin decizia Curții Supreme, la solicitarea Ministerului Justiției.
- Partidul politic poate fi lichidat prin hotărârea Curții Supreme dacă primește ajutor nerambursabil străin. Cererea de lichidare a partidului este depusă la Curtea Supremă de către Ministerul Justiției sau de către Procuratură.
- Fondurile care sunt interzise de Legea privind partidele politice trebuie să fie transmise în posesia statului.
- CEC, organele electorale inferioare au dreptul de a anula decizia de a înregistra candidatul la funcția de președinte sau deputat în cazul în care cheltuielile depășesc cu peste 20% valoarea maximă a cheltuielilor din fondul electoral sau atunci când această sumă a fost utilizată în plus față de banii din fondul electoral; utilizarea fondurilor sau a altor ajutoare materiale furnizate de țări străine și organizații, cetățeni străini și fără cetățenie va avea ca rezultat refuzul înregistrării candidatului.